

ת"פ (חיפה) 14070-06-24 - מדינת ישראל נ' מחמוד חטיב

ת"פ (חיפה) 14070-06-24 - מדינת ישראל נ' מחמוד חטיב ואח'מחוזי חיפה

ת"פ (חיפה) 14070-06-24

מדינת ישראל

נגד

1. מחמוד חטיב

2. סאמח נמירי (עצור/אסיר בפיקוח)

בית המשפט המחוזי בחיפה

[05.01.2025]

כב' הנשיא, השופט אבי לוי

גזר דין

הנאשמים, מחמוד חטיב (להלן: "הנאשם 1") וסאמח נמירי (להלן: "הנאשם 2") הורשעו ביום 1.12.24 - בהתאם להודאתם במסגרת הסדר טיעון - בעבירות שנכללו בכתב אישום מתוקן אשר הוגש נגדם, ואשר עניינן בהחזקת נשק לפי סעיף 144(א) רישה וסיפה לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין" או "החוק") (שתי עבירות בהתייחס לנאשם 1 ועבירה אחת בהתייחס לנאשם 2).

במסגרת ההסדר הנ"ל הוסכם, כי בהתייחס לנאשם 1 הצדדים יטענו לעניין העונש באופן חופשי. בכל הנוגע לנאשם 2, הוסכם כי המאשימה תעתור להשית על הנאשם 18 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בעוד ההגנה תעתור להשית על נאשם זה 10 חודשי מאסר, לכל היותר. עוד הוסכם, כי חלף חילוט הרכב שבו בוצעה העבירה, יפקיד הנאשם 1 סך של 5,000 ₪ לקופת המדינה. עובדות כתב האישום המתוקן

נאשם 1 מתגורר בכפר שעב ונוהג מנהג בעלים ברכב מסוג פולקסוואגן ואשר רשום במרשם הרישוי על שם אחיו, עזמי חטיב. בתאריך 12.5.24, בשעות אחר הצהריים או בסמוך לכך, שהה הנאשם 2 בתוך עסק של נרגילות בכפר שעב. הנאשם 1 שהה בקרבת העסק. באותה העת, נאשם 1 החזיק בידו שקית ובתוכה אקדח מסוג "גלוק" כשהוא טעון במחסנית בלא רשות על פי דין להחזקתו.

בהמשך לכך, נכנס הנאשם 1 אל העסק וכעבור זמן קצר יצאו הנאשמים ממנו, ניגשו אל הרכב ושוחחו. בשלב זה לקח הנאשם 2 את האקדח מידי הנאשם 1.

בתאריך 13.5.24 בסמוך לשעה 10:50, החזיק הנאשם 1 בתא המטען של הרכב הנ"ל את האקדח, כשהוא טעון במחסנית ובתוכה 6 כדורים בלא רשות על פי דין להחזקתם.

ראיות לעניין העונש

המאשימה

ב"כ המאשימה המלומד, עו"ד מור בן אבו, פירט כי הנאשמים נעדרי עבר פלילי.

ההגנה

על אודות אופיו של הנאשם 2, העיד אביו, מר סאלח נמירי. עד זה ציין, כי בנו הוא הקטן במשפחה, בעוד הוא בעצמו שירת במשמר הגבול ומתפקד כקצין ביטחון במועצה המקומית. הודגש, כי מעשיו של בנו גרמו לעד אכזבה וכעס רב, גם נוכח תופעת האלימות הגואה בכפרם. העד פנה אל בית המשפט שייתן לבנו "הזדמנות אחרונה", נוכח גילו הצעיר והבנתו שעשה טעות. עוד הוסף, כי הנאשם 2 עתיד להתחתן בקרוב.

טיעוני הצדדים לעניין העונש

המאשימה

ב"כ המאשימה הגיש מסמך טיעונים בכתב (טעה/ 1) לעניין העונש והוסיף על דברים אלו בעל פה. בקצירת האומר אציין, כי המאשימה עמדה על מנגנון הבניית שיקול הדעת בענישה. הודגש, כי עבירות בכלי נשק הפכו למכת מדינה, הפוגעת פגיעה של ממש בערך המוגן שעניינו בשמירה על ביטחון הציבור. משכך, נטען, כי על בית המשפט לגמול למבצעים בעונשים משמעותיים. עוד עמדה המאשימה על נסיבות ביצוען של העבירות והצביעה על פסיקה המתאימה לשיטתה לנסיבות העניין. בהקשר זה המאשימה הפנתה להנחיות פרקליט המדינה (9.16) שעניינה "מדיניות ענישה בעבירות נשק ומטעני חבלה".

לאור המקובץ, לדידה של המאשימה, בגין אירוע זה (הכולל שתי עבירות החזקת נשק), יש לשרטט בעניינו של הנאשם 1 מתחם עונש הנע בין 24 לבין 42 חודשי מאסר לריצוי בפועל, לצד עונשים נלווים. באשר לנאשם 2 לשיטתה של המאשימה יש לשרטט מתחם עונש הולם הנע בין 18 לבין 36 חודשי מאסר לריצוי בפועל, לצד עונשים נלווים.

נוכח הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות, הכוללות העדר עבר פלילי, והודאה מהירה. סבורה המאשימה שיש למקם את עונשו של הנאשם 1 ברף התחתון של מתחם העונש המוצע. באשר לנאשם 2, ובהתאם להסכמות הצדדים, נתבקשתי למקם את עונשו בתחתית מתחם הענישה שהוצע (18 חודשים).

ההגנה

ב"כ המלומד של הנאשם 1, עו"ד איברהים כנעאנה, פירט, כי לדידו על אף שהנאשם 1 הורשע על פי הודאתו בשתי עבירות של החזקת נשק, יש לראות באלו כמעשה אחד מתמשך, שכן עסקינן בכלי נשק אחד. לשיטתו של הסנגור אין מקום לפער משמעותי בענישה בין הנאשם 1 לבין הנאשם 2, נוכח הנסיבות המתוארות בכתב האישום המתוקן. הסנגור הפנה לפסיקה המתאימה לתפיסתו לנסיבות העניין. הודגש, כי הנאשם 1 נעדר עבר פלילי וגילו צעיר. נטען כי במצב דברים זה, נוכח הודאתו המהירה (והחיסכון בזמן השיפוטי הנגזר מכך), יש לצמצם, עד כמה שניתן, את תקופת שהייתו מאחורי סורג ובריא, ולהותיר באופן זה לנאשם נתיב של אופק שיקומי ותקווה.

ב"כ המלומד של הנאשם 2, עו"ד איהאב זבידאת, פירט, כי בעניינו של הנאשם 2 עסקינן בהחזקה רגעית בלבד, ללא תכנון מוקדם. הסנגור הדגיש, כי עסקינן בנאשם צעיר (בן 30) ללא עבר פלילי, שנעצר בגין תיק זה מאחורי סורג ובריא ולאחר מכן בפיקוח אלקטרוני, ובמובן זה, הוא למד את לקחו. הסנגור הפנה לפסיקה וחזר על תיאוריו של עד האופי (אביו של הנאשם 2) כפי שהובעו בעדותו דלעיל. נוכח הסכמות הצדדים, הודאתו המהירה של הנאשם 2 והעדר עבר פלילי, נתבקשתי לגזור על הנאשם 10 חודשי מאסר לריצוי בפועל.

דבריהם של הנאשמים

הנאשם 1 פנה אל בית המשפט וציין כי עשה טעות שעליה לא יחזור. הוא הוסיף שהוא מעוניין להקים משפחה. הנאשם 2 מצדו, הודה כי טעה וביקש להעניק לו הזדמנות נוספת.

דיון והכרעה

החזקת נשק, רכישתו, נשיאתו, הובלתו והשימוש בו הפכו למרבה הצער למכת מדינה (ראו לעניין זה למשל: ע"פ 1695/22 מדינת ישראל נ' גנאים, פסקה 11, ביום 29.3.22). ברי, כי מדינה ריבונית ומתוקנת איננה יכולה לקבל כ"מכת-גורל" תופעה שבמסגרתה מוחזק נשק בלתי-חוקי בקרב אזרחיה ותושביה. תופעה שכזו חותרת תחת שלומם של אזרחיה וביטחונם, ועלולה חלילה, לכרסם ביסודות לחם חוקה.

פעם אחר פעם בשנים האחרונות, חזר ועמד בית-המשפט העליון על כך, כי נשק בלתי-חוקי, המוחזק בידיים בלתי-מוסמכות, עלול בסופו להגיע לכלל שימוש מסוכן. מתאימים לעניין זה הדברים שנכתבו במסגרתו של ע"פ 4406/19 מדינת ישראל נ' סובח, פסקאות 16-17 (ניתן ביום 5.11.2019) ולפיהם -

"השימוש בנשק חם ככלי ליישוב סכסוכים הפך לרעה חולה, וכמעשה של יום ביומו גובה חיי אדם ולעיתים אף את חייהם של חפים מפשע אשר כל חטאם היה כי התהלכו באותה עת ברחובה של עיר. בשנים האחרונות אף חלה עליה מתמדת במספר אירועי הירי המדווחים למשטרה (ראו למשל: דו"ח מבקר המדינה התמודדות משטרת ישראל עם החזקת אמצעי לחימה לא חוקיים ואירועי ירי ביישובי החברה הערבית וביישובים מעורבים 28 (2018)). על רקע המציאות אותה אנו חווים למרבה הצער מדי יום, אנו עדים לקריאה ציבורית נרגשת להגברת האכיפה כלפי עבירות נשק - ולהחמרה במדיניות הענישה הנוהגת.

[...]

בהתאם לכך ולנוכח ריבוי מקרי הירי, יש לנקוט במדיניות ענישה מחמירה כלפי ביצוע עבירות החזקת נשק שלא כדין, ועל אחת כמה וכמה שימוש בנשק חם ופציעתם של קורבנות שונים עקב כך. הצורך במדיניות ענישה מחמירה נחוץ במיוחד כאשר השימוש בנשק גורר פגיעה בגוף ובנפש, וכאשר מבצעי העבירות אינם מוסרים את כלי הנשק לידי רשויות החוק - ובכך מוסיפים לפגוע בביטחון הציבור וקיים חשש תמידי לשימוש עברייני חוזר בנשק זה, כמו גם להגעתו של נשק זה לגורמים עויינים ובכללם גורמי טרור. נמצא אפוא כי בנסיבות דהיום, ראוי ונכון להחמיר את מדיניות הענישה הנוהגת, זאת בין היתר על מנת להרתיע עבריינים פוטנציאליים משימוש בו כאמצעי ליישוב סכסוכים" (ההדגשה אינה במקור).

כידוע, עת נפנים לבצע את מלאכת הענישה, העיקרון המנחה שנקבע במסגרת תורת הבניית שיקול-הדעת השיפוטי, הוא עקרון ההלימה: משמע, שימור יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג העונש המוטל עליו ומידתו. על מנת לשמר יחס זה, עובר לקביעת העונש יש לשרטט מתחם עונש הולם, מתוך התחשבות בערך החברתי בו פגע המעשה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. מכאן, לאחר קביעת המתחם, וככל שבית-המשפט לא מצא לנכון לסטות הימנו מטעמים של שיקום או של הגנה על הציבור, ייקבע העונש המתאים לנאשמים בשים לב לנסיבותיהם האישיות ולנתונים נוספים, הללו שאינם קשורות בביצוע העבירה.

ראשית, אפנה לדון בעניינו של הנאשם 1.

העבירות שאותן ביצע הנאשם 1 מהוות "אירוע אחד", שכן בהחלט קיים בין אלה קשר הדוק - עסקינן בכלי נשק זהה שהוחזק יום אחר יום בשני מיקומים שונים (ראו לעניין זה: ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל, מפי כב' השופטת ברק-ארז, ניתן ביום 29.10.14; ע"פ 9308/12 עיסא נ' מדינת ישראל, ניתן ביום 30.7.15). משכך, ייקבע מתחם עונש אחד הולם לכלל המעשים (סעיף 40ג(א) לחוק). ויודגש, על אף קביעה זאת, יישמר בגזירת העונש יחס הולם בין חומרת מכלול המעשים ומידת אשמו של הנאשם 1 לבין תקופת המאסר שיהא עליו לרצות (סעיף 40ג(ג) לחוק). בכל הנוגע לערכים החברתיים המוגנים שנפגעו כפועל יוצא ממעשיו של נאשם זה, הרי שהדברים מובנים מאליהם: המחזיק, פעם אחר פעם, נשק בלא רשות על פי דין פוגע בראשונה בביטחון המדינה ובמנגנוני שלטונה; בשלום הציבור ובסדר הציבורי. הוא פוגע בביטחון הציבור וחושף אותו לאירועי טרור עוין כמו גם פלילי המבוצעים באמצעות נשק המוחזק והמושג שלא כחוק. הפגיעה בערכים אלו ממשית.

תופעה זו יש לבער. הדברים בוטאו כך מפי כב' השופט מזוז במסגרתו של ע"פ 4406/19 מדינת ישראל נ' סובח (ניתן ביום 15.11.19) בציינו כדלהלן:

"ביעור תופעת החזקת כלי נשק בלתי חוקיים הוא אפוא אינטרס ציבורי מהמעלה הראשונה ותנאי הכרחי למאבק בתופעות הפשיעה האלימה לסוגיה הרווחות במקומותינו, בבחינת 'ייבוש הביצה' המשמשת ערש לגידולן של תופעות אלה. מהלך כזה מחייב הירתמות גם של בתי המשפט, על ידי ענישה מחמירה ומרתיעה לעבירות נשק בלתי חוקי באשר הן, וכל שכן מקום שנעשה בנשק כזה שימוש בביצוע עבירות אלימות לסוגיהן" (ההדגשה אינה במקור). על מנת לשרטט כדבעי את מתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם 1, עייתי בפסיקה רחבה העוסקת בעבירת החזקת נשק. נמצאתי למד, כי בשנים האחרונות חלה אט אט מגמת החמרה בענישה, הבאה לידי ביטוי בפסיקת הערכאות השונות הנוגעת לעבירה זו. עם זאת, ברי, כי משקל ניכר בקביעת העונש בעבירות של החזקת נשק יש לתלות באופי הנשק, במידת קטלניותו, בכמות הנשקים המוחזקים, בתחמושת שנתפסה לצדו וכיוצ"ב. למעשה, "כבכל עבירה, גם בעבירות נשק קיים מדרג של חומרה, ושומה על בית המשפט להביאו בחשבון בבואו לקבוע את מתחם העונש ההולם" (ע"פ 9702/16 אלוליאיה נ' מדינת ישראל, פסקה 8, ניתן ביום 13.9.17) (ראו בנוסף לעניין זה: ע"פ 4059/17 סלמה נ' מדינת ישראל, פסקה 5, ניתן ביום 24.4.18).

כך למשל: במסגרתו של ע"פ 1806/22 נבארי נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 15.6.22) הושתו 16 חודשי מאסר לריצוי בפועל בגין החזקת אקדח חצי אוטומט טעון במחסנית וכדורים; במסגרתו של ת"פ (מחוזי ב"ש) 54607-07-19 מדינת ישראל נ' גבור (ניתן ביום 12.01.2020) - הושתו 22 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בגין החזקת רוס"ר M-16 ומחסנית ריקה; ע"פ 5646/15 תיהאווני נ' מדינת ישראל, ניתן ביום 14.2.16 - במסגרתו הושתו 15 חודשי מאסר לריצוי בפועל בגין החזקת אקדח טעון במחסנית ובה כדורים; במסגרתו של ע"פ 2141/21 חניני נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 27.5.21) - הושתו 20 חודשי מאסר לריצוי בפועל בגין החזקת אקדח אוויר שבוצעו בו שינויים וכדורים תואמים; במסגרתו של ע"פ 2482/22 מדינת ישראל נ' קדורה, ניתן ביום 14.4.22 - הושתו 18 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בגין החזקת אקדח גלוק ורימון הולם.

בנוסף יש להזכיר את מדיניות הענישה הנוהגת לעבירות שעניינן נשיאה והובלה של נשק שלא כדין - ע"פ 5602/22 מדינת ישראל נ' פלוני, ניתן ביום 14.9.22, שם נקבע, כי מתחם הענישה הרגיל שראוי לקבוע לנאשם בגין נשיאה בלתי חוקית של נשק חם במרחב הציבורי נע בין 30 ל-42 חודשי מאסר בין סורג וברית. אמנם עבירות אלו חמורות יותר מאלו הנדונות כאן, אך יש בהתוויה עונשית זו אמת מידה יחסית בכל הנוגע לעבירות החזקת נשק. בשלב זה, יש להתייחס אל הנסיבות הקשורות לביצוע העבירה (אלו המצוינות בסעיף 40ט לחוק). עובדות כתב האישום המתוקן מלמדות, כי עסקינן בשתי החזקות של אקדח אחד מסוג "גלוק", יום אחר יום. כלי זה היה טעון בשני המקרים במחסנית טעונה. ברי, כי כלי נשק טעון מלמד על סכנת האלימות הנשקפת הימנו (ראו למשל לעניין זה: רע"פ 4065/18 איאסו נ' מדינת ישראל, ניתן ביום 30.8.18). חלקו של הנאשם 1 בביצוען של החזקות הנשק הוא משמעותי ועיקרי, על אף שזה העביר את הנשק בשלב מסוים (במקרה הראשון) לידי הנאשם 2, כמפורט. הנאשם היה מודע להחזקות הנשק והוא יכול והיה צריך לשלוט על מעשיו. אין בנמצא כל סייג לאחריות פלילית בהקשר זה הנזקף להגנתו. ברי, כי עלול היה להיגרם נזק נוסף כפועל יוצא משימוש שלא כדין בנשק לצרכים פליליים או אחרים.

לאור כל המקובץ, מצאתי לנכון - בשים לב לנסיבות שלפיהן אין עסקינן בשתי החזקות נפרדות ומובחנות, באופן כה מובהק, אלא בשני מעשי החזקה שבוצעו בנשק יחיד, יום אחר יום - לקבוע מתחם ענישה בעניינו של הנאשם 1 אשר נע בין 20 לבין 40 חודשי מאסר לריצוי בפועל, לצד עונשים נלווים. מכאן, ראוי לבחון מהו העונש המתאים לנאשם זה בשים לב לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה.

יש לזקוף לזכותו של הנאשם 1 את החיסכון המשמעותי בזמן שיפוטי יקר, הנגזר מהודאתו המהירה ומנטילת האחריות שביצע. ברי, כי ריצוי עונש מאסר ממושך יפגע בנאשם, אשר גילו יחסית צעיר והוא נעדר עבר פלילי. אזכיר, כי לא הופק תסקיר לעניין העונש. אין, אפוא, המלצה שיקומית בעניינו.

לאחר ששקלתי את כל השיקולים הדרושים לכך, מצאתי לנכון להטיל על הנאשם 1 את העונשים הבאים:

א. 20 חודשי מאסר לריצוי בפועל מיום מעצרו.

ב. 10 חודשי מאסר על תנאי שלא יעבור במשך 3 שנים עבירות בנשק מסוג פשע לפי סעיף 144 לחוק העונשין.

ג. 6 חודשי מאסר על תנאי שלא יעבור במשך 3 שנים עבירות בנשק מסוג עוון לפי סעיף 144.

ד. כפי שהוסכם, לצורך שחרור הרכב (רכב מסוג פולקסוואגן הנושא ל"ז 7401276), יפקיד נאשם 1 סכום של 5,000 ₪ לשם חילוטם, בהתאם להנחיות המאשימה, כתנאי לשחרור הרכב.

אפנה כעת לדון בעניינו של הנאשם 2.

אזכיר, כי נאשם זה (בניגוד לנאשם 1) הורשע בעבירה אחת שעניינה החזקת נשק. בכל הנוגע לערכים החברתיים המוגנים שנפגעו כפועל יוצא ממעשיו של נאשם 2, הרי שגם בעניינו הדברים מובנים מאליהם. המחזיק נשק בלא רשות על פי דין בראש ובראשונה בביטחון המדינה ובמנגנוני שלטונה; בשלום הציבור ובסדר הציבורי. הוא פוגע בביטחון הציבור וחושף אותו לאירועי טרור עוין כמו גם פלילי המבוצעים באמצעות נשק המוחזק והמושג שלא כחוק. הפגיעה בערכים אלו במקרה זה היא ממשית, אך ברי כי זו פחותה מעניינו של הנאשם 1.

את מדיניות הענישה הנוגעת לביצועה של עבירת החזקת הנשק סקרתי לעיל בעניינו של הנאשם 1. משכך, יש להתייחס בהקשר זה אל הנסיבות הקשורות לביצוע העבירה (אלו המצוינות בסעיף 40ט לחוק).

כאמור, עסקינן בהחזקת אקדח מסוג גלוק ובתוכו מחסנית טעונה בכדור. בהתאם לעובדות כתב האישום המתוקן, חלקו של הנאשם 2 בביצוע עבירת החזקה הוא רגעי, ודומה שבוצע ללא תכנון מוקדם, שכן ביום המחרת הנשק הוחזק על ידי הנאשם 1 באופן בלעדי. מכל מקום, הנאשם 2 היה צריך לשלוט על מעשיו. אין בנמצא כל סייג לאחריות פלילית בהקשר זה הנזקף לזכותו. ברי, כי עלול היה להיגרם נזק נוסף משימוש באקדח טעון, אילו זה היה משמש לצרכים פליליים או אחרים.

לאור המקובץ, ובפרט על רקע אופייה הרגעי של החזקה, מצאתי לנכון לקבוע מתחם ענישה בעניינו של הנאשם 2 אשר נע בין 14 לבין 24 חודשי מאסר לריצוי בפועל, לצד עונשים נלווים.

יש לזקוף לזכותו של הנאשם 2 את החיסכון המשמעותי בזמן שיפוטי יקר, הנגזר מהודאתו המהירה ומנטילת האחריות שביצע. האזנתי בקשב רב לדבריי אביו ואני מכיר את פועלו למען ביטחון הקהילה. ברי, כי עונש מאסר ממושך יפגע בנאשם ומשפחתו. בעניינו של הנאשם 2 לא הופק תסקיר לעניין העונש. במובן זה, לא קיימת המלצה שיקומית בעניינו. הנאשם נעדר עבר פלילי. כמו כן, לא נעלמה מעיני תקופת מעצרו באיזוק אלקטרוני.

לאחר ששקלתי את כל השיקולים הדרושים לכך, מצאתי לנכון להטיל עליו את העונשים הבאים:

א. 14 חודשי מאסר לריצוי בפועל בניכוי ימי מעצרו.

ב. 10 חודשי מאסר על תנאי שלא יעבור במשך 3 שנים עבירות בנשק לפי סעיף 144 לחוק העונשין.

ג. 6 חודשי מאסר על תנאי שלא יעבור במשך 3 שנים עבירות בנשק מסוג עוון לפי סעיף 144.

הנשק והאביזרים יושמדו.

זכות ערעור כחוק.

ניתן היום, ה' טבת תשפ"ה, 05 ינואר 2025, במעמד הצדדים.